

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

תורה – ויקרא פרק ט'

(טז) וַיִּקָּרֵב אֶת הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂה כַּמִּשְׁפָּט: (טז) וַיִּקָּרֵב אֶת הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂה כַּמִּשְׁפָּט: (טז) וַיִּקָּרֵב
יֵת עֲלֹתָ וְעִבְדָה בְּדַחוּי:
 (יז) וַיִּקָּרֵב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹרַע עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד עֲלֹת
הַבִּקְרָה: (יז) וַיִּקָּרֵב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹרַע עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד עֲלֹת הַבִּקְרָה: (יז)
וַיִּקָּרֵב יֵת מִנְחָתָא וַיִּמְלֵא יְדֵיהּ מִנָּה וַאֲסַק עַל מִדְּבַחָא בַּר מַעֲלַת צִפְרָא:
 (יח) וַיִּשְׁחֹט אֶת הַשּׁוֹר וְאֶת הָאֵיל זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְּנֵי אֶהְרֹן
אֶת הַדָּם אֲלָיו וַיִּזְרְקוּהוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יח) וַיִּשְׁחֹט אֶת הַשּׁוֹר וְאֶת הָאֵיל זֶבַח
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעַם וַיִּמְצְאוּ בְּנֵי אֶהְרֹן אֶת הַדָּם אֲלָיו וַיִּזְרְקוּהוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יח) וַיִּנְכַּס
יֵת תְּוֹרָא וְיֵת דְּבָרָא נְכַסַּת קוֹדֶשִׁיא דִּי לָעָמָא וְאִמְסִיאֻ בְּנֵי אֶהְרֹן יֵת דְּמָא לֵיהּ וַזְּרְקִיהָ עַל מִדְּבַחָא סְחוֹר
סְחוֹר:
 (יט) וְאֵת הַחֲלָבִים מִן הַשּׁוֹר וּמִן הָאֵיל הָאֵלִיָּהּ וְהַמִּכְסָּה וְהַפְּלִיָּת וַיִּתְּרַת הַכֶּבֶד:
(יט) וְאֵת הַחֲלָבִים מִן הַשּׁוֹר וּמִן הָאֵיל הָאֵלִיָּהּ וְהַמִּכְסָּה וְהַפְּלִיָּת וַיִּתְּרַת הַכֶּבֶד: (יט) וַיִּתְּ
תִּרְבִּיָּא מִן תּוֹרָא וּמִן דְּבָרָא אֵלֵיתָא וְחִפִּי גָּזָא וְכִלְתָּא וְחֹצֵר כְּבִדָּא:
 (כ) וַיִּשְׂימוּ אֶת הַחֲלָבִים עַל הַחֻזוֹת וַיִּקְטֹרַע הַחֲלָבִים הַמִּזְבְּחָה: (כ) וַיִּשְׂימוּ אֶת
הַחֲלָבִים עַל הַחֻזוֹת וַיִּקְטֹרַע הַחֲלָבִים הַמִּזְבְּחָה: (כ) וְשׂוֹיְאוֹ יֵת תִּרְבִּיָּא עַל חֻזוֹתָא וַאֲסַק תִּרְבִּיָּא
לְמִדְּבַחָא:
 (כא) וְאֵת הַחֻזוֹת וְאֵת שׁוֹק הַיְמִין הַנִּיף אֶהְרֹן תְּנוּפֶה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
מֹשֶׁה: (כא) וְאֵת הַחֻזוֹת וְאֵת שׁוֹק הַיְמִין הַנִּיף אֶהְרֹן תְּנוּפֶה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה:
 (כא) וְיֵת חֻזוֹתָא וְיֵת שׁוֹקָא דַּיְמִינָא אַרְם אֶהְרֹן אַרְמָא קַדָּם יְיָ כַּמָּא דִּי פִקִּיד מֹשֶׁה:

רש"י

(טז) <u>ויעשה כמשפט – המפורש בעולת נדבה</u>	(יט) <u>והמכסה – חלב המכסה את הקרב:</u>
זויקרא (זיכה כ):	(כ) <u>וישימו את החלבים על החוזות – לאחר</u>
(יז) <u>וימלא כפו – היא קמילה: מלכד עלת</u>	<u>התנופה נתנו כהן המניף לכהן אחר להקטירם</u>
<u>הבקר – כל אלה עשה אחר עולת התמיד:</u>	<u>ממלאו העליונים למטה:</u>

נביא – שמואל ב' פרק ו' טז–כא'

(טז) וְהָיָה אֶרֶון יְהוָה בָּא עִיר דָּוִד וּמִיכַל בַּת שְׂאוּל נִשְׁקָפָה בְּעַד הַחֵלּוֹן וַתִּרְא
אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מְפֹזֵז וּמְכַרְכָּר לִפְנֵי יְהוָה וַתִּבְזֹ לֹא בְלִבָּהּ: (טז) וְהוּא אֲרוֹנָא דִּי
אַתָּא לְקֵרְתָא דְדָוִד וּמִיכַל בַּת שְׂאוּל אֲסַתְבִּיאַת מִן חֵרְכָא וְחֹזַת יֵת מִלְכָא דָּוִד מֵרֻקֵּד
וּמִשְׂבַּח קַדָּם יְיָ וּבַסֵּרַת עֲלוּהִי בַלְבָּהּ:
 (יז) וַיָּבֹאוּ אֶת אֶרֶון יְהוָה וַיַּעֲגוּ אֹתוֹ בְּמִקְוָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה לֹא דָּוִד
וַיַּעַל דָּוִד עֲלוֹת לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁלָמִים: (יז) וְאִיתְיֹאֻ יֵת אֲרוֹנָא דִּי וְאִקִּימוּ יֵתִיהּ
בְּאַתְרֵיהּ בְּגוּ מִשְׁכְּנָא דִּי פְרַס לִיהּ דָּוִד וְאִסִּיק דָּוִד עֲלוֹן קַדָּם יְיָ וּנְכַסַּת קוֹדֶשִׁין:
 (יח) וַיָּכֹל דָּוִד מִהֲעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיִּבְרַךְ אֶת הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה צָבָאוֹת:
 (יח) וְשִׁינֵי דָּוִד מִלְּאֻסְקָא עֲלֹתָא וּנְכַסַּת קוֹדֶשִׁיא וּבִרִיךְ יֵת עֲמָא בְּשִׂמְאָא דִּי צְבָאוֹת:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

(יט) וַיַּחֲלֶק לְכָל הָעָם לְכָל הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לְמַאִישׁ וְעַד אִשָּׁה לְאִישׁ חֶלֶת לֶחֶם אַחַת וְאֶשְׁפֵּר אֶחָד וְאִשִּׁישָׁה אַחַת וַיִּלְחֶף כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ: (יט) וּפְלִיג לְכָל עֵמָא לְכָל הַמוֹנָא דִּישְׂרָאֵל מִגְּבַר וְעַד אַתְתָּא לְגַבַּר גְּרִעְתָּא דְלַחֵם חֲדָא וּפְלוּג חֲדָא וּמִנְתָּא חֲדָא וְאִזְל כָּל עֵמָא גַבַּר לְבֵיתֵיהּ:

(כ) וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבֵרְךְ אֶת בֵּיתוֹ וַתַּעַצ מִיכָל בֵּת שָׁאוּל לְקִרְאָת דָּוִד וַתֹּאמֶר מֶה נִכְבָּד הַיּוֹם מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינַי אֲמַהוּת עֲבָדִיו פְּהַגְלוֹת נִגְלוֹת אַחַד הָרִקִּים: (כ) וְתַב דוּד לְבִרְכָא יֵת אַנְשׁ בֵּיתֵיהּ וּנְפַקַת מִיכָל בֵּת שָׁאוּל לְקִדְמוֹת דוּד וְאִמְרַת מֶה אַתִּיקַר יוֹמָא דִּין מַלְכָא דִּישְׂרָאֵל דַּאֲתַגְלִי יוֹמָא דִּין לְעֵינַי אֲמַהַת עֲבֻדוּהִי כִמָּא דְחַלִּיץ וּמִתַּגְלִי חֲדָא מִן סְרִיקִיא:

(כא) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל מִיכָל לְפָנַי יְהוָה אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאֲבִיךָ וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְעֹזֹת אֲתִי נִגִּיד עַל עַם יְהוָה עַל יִשְׂרָאֵל וְשַׁחֲקֵתִי לְפָנַי יְהוָה: (כא) וְאִמְרַת דוּד לְמִיכָל קִדְמָא יֵי דִי אִיתְרַעִי בִּי מֵאֲבוּךְ וּמִכָּל בֵּיתֵיהּ לְפַקְדָא יֵתִי לְמַהוּי מַלְכָא עַל עֵמָא דִּי עַל יִשְׂרָאֵל וּשְׁבַחִית קִדְמָא יֵי:

רש"י

(יט) וּשְׁפֵר – אַחַד מִשְׁפָּה צִפּוּר (פִּסְחִים לו) (כ) אַחַד הַרְקִים – תִּי' יוֹנְתָן חֲדָא מִן סְרִיקִיא (כז) אִשִּׁישָׁה אַחַת – גְּרַבְצָא דְחַמְרָא (סס): (לשון תרגום יונתן):

כתובים – משלי פרק כג' כב'–כז'

(כב) שְׁמַע לְאֲבִיךָ זֶה יְלֻדְךָ וְאֵל תְּבוּזָא בִּי זְקֵנָה אִמְךָ: (כב) קַבֵּל מִן אֲבוּךָ דִּין יֶלֶדְךָ וְלֹא תִשׁוּט מִסּוּל דְסִיבַת אִמְךָ:
(כג) אֲמַת קֵנָה וְאֵל תִּמְכֹּר חֲכָמָה וּמוֹסֵר וּבִינָה: (כג) קוּשְׁטָא קִנִּי וְלֹא תִזְבִּין חֲכַמְתָּא וּמִרְדוּתָא וּבִיוֹנָא:
(כד) גֹּל (גִּיל) יְגוּל (יְגִיל) אָבִי צַדִּיק יוֹלֵד (וּיּוֹלֵד) חָכָם וַיִּשְׁמַח (וַיִּשְׂמַח) בּוֹ: (כד) מִדּוּץ נִדּוּץ אֲבוּי דְצִדִּיקָא וּמִן דְמוֹלִיד חֲכִימָא נְחָדִי בֵּיהּ:
(כה) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֵתְךָ: (כה) יַחְדֵי אֲבוּךָ וְאִמְךָ וְתִדּוּץ תּוֹלְדֵתְךָ:
(כו) תִּנְהַב בְּנֵי לֶבֶף לִי וְעֵינֵיהֶם דְרַכִּי תִרְעָנָה (תִּרְעָנָה): (כו) הַב לִי לְבָר וְעֵינֵךְ תִּנְסֵרן אֲרַחֲתִי:
(כז) בִּי שׁוֹחָה עֵמְקָה זֹנָה וּבְאֵר צַרָה נִכְרִיָה: (כז) מִסּוּל דְגוּמִצָּא עֵמִיקָא זִנִּיתָא וּבִירָא דְעַקָּא נּוֹכְרִיתָא:

רש"י

(כג) אֲמַת קֵנָה – וְאִם לֹא תִמְצָא לְלַמּוּד צַחֲסָא לְמוּד צַכְרָא וְאִל תִּאֲמַר כָּסֵם שְׁלַמְדֵתִי צַכְרָא (כז) וּצַכְרָא לְרַה – אֲשִׁטְרִינִי"א צַלְעִז:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

משנה – בבא בתרא פרק ו'

(א) המוכר פרות לחברו ולא צמחו, ואפילו זרע פשתן, אינו חייב באחריותו. רבן שמעון בן גמליאל אומר, זרעוני גנה שאינן נאכלין, חייב באחריותו:

קתני. אפילו זרע פשתן אינו חייב באחריותו. הא זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותו דברי רשב"ג. שרצן שמעון ב"ג אומר זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותו. דהוי מקח טעות דולחי לזריע' זבנינהו:

רע"ב – (א) המוכר פירות – סתם ולא פירש לאכילה או לזריעה: אפילו זרע פשתן – דרובא קונים אותו לזריעה. מצי למימר אני לאכילה מכרתיו דאין הולכים בממון אחר הכוזב: רשב"ג אומר וכו' – בגמ' מוקי כולה מתניתין אליבא דרשב"ג וחסורי מחסר' והכי

(ב) המוכר פרות לחברו, הרי זה מקבל עליו רבע טנופת לסאה. תאנים, מקבל עליו עשר מתלעות למאה. מרתף של יין, מקבל עליו עשר קוססות למאה. קנקנים בשרון, מקבל עליו עשר פיסטיאות למאה:

למקפה כריך ליתן לו יין שכלו יפה שייך של מקפה כריך שיהיה יפה ומתקיים שאין מסתפקים ממנו אלא מעט מעט. ואם אמר סתם. יין אני מוכר כך. ולא זכר למקפה נותן לו יין זינוני הגמכר בחנות. ואם אמר מרתף זה אני מוכר כך. ולא הזכיר יין. אפילו כולו חומץ הגיעו: קנקני' בשרון – בארץ המישור: מקבל עליו י' פיסטיאות – שאינן מבזבזות כל כרכן. והן שואבות היין ומזיעות אותו:

רע"ב – (ב) המקבל פירות – שקנה תבואה מחברו. הלוקה מקבל עליו רובע טנופת לכל סאה. דדרך תבואה בכך ולא יותר: עשר מחולעות – אכולות מחולעים לכל מאה. דהיינו א' מעשר: קוססות – יין רע אם המרתף של חביות גדולות מקבל עליו עשר חביות גדולות ואם המרתף של כדות מקבל עליו י' כדות. דוקא כשאמר מרתף זה אני מוכר כך ולמקפה כלומר לשום בתוך התבשיל אבל אם אמר מרתף של יין אני מוכר כך

(ג) המוכר יין לחברו והחמיץ, אינו חייב באחריותו. ואם ידוע שיינו מחמיץ, הרי זה מקח טעות. ואם אמר לו יין מבשם אני מוכר לך, חייב להעמיד לו עד העצרת. וישן, משל אשתקד. ומישן, משל שלש שנים:

שאינו מתקיים ואיך א"ל לך לך צעי ליין אלא למקפה ולשהותו ליקח ממנו מעט מעט: הרי זה מקח טעות – דהוה ליה לאודועי שאין יינו מתקיים: מבזבז – דרכו להתקיים עד העצרת. ומשם ואילך החוס מקלקלו: וישן – אם מכר לו יין עלמנת שהוא ישן. נותן לו משל אשתקד מן השנה שעברה הקודמת לזו:

רע"ב – (ג) אינו חייב – המוכר באחריותו. דבשעת מכירה יין הוה. ודוקא שנעשה חומץ בכליו דלוקח דאי בכליו של מוכר מצי אמר ליה הא חומך והא קנקנך. ולא מצי המוכר אמר ליה למה השחית אותו בקנקנים כל כך. את הוא דאפסד' דמצי האיך א"ל הא מעיקר' הודעתוך שלא היה בדעתך להסתפק מן היין אלא מעט מעט: ואם ידוע שיינו מחמיץ –

(ד) המוכר מקום לחברו לבנות לו בית (וכן המקבל מחברו לבנות לו בית) חתנות לבנו ובית אלמנות לבתו, בונה ארבע אמות על שש, דברי רבי עקיבא. רבי ישמעאל אומר, רפת בקר הוא זה. הרוצה לעשות רפת בקר, בונה ארבע אמות על שש. בית קטן, שש על שמונה. גדול, שמונה על

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

עֶשֶׂר. טְרַקְלִין, עֶשֶׂר עַל עֶשֶׂר. רוּמוּ פְּחָצֵי אֲרָפוֹ וְכַחְצֵי רַחְבוֹ. רְאִיָּה לְדַבָּר, (היכל). רְבֵן שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, (הכל) בְּבִנְיָן הַיְכָל:

בבית קטן רומו שבעה וצבית גדול השעה וטרהקלין עשר: ראייה לדבר היכל – שהיה ארכו ארבעים ורחבו עשרים ורומו שלשים. שהם חצי ארכו ורחבו: הכל כבנין היכל – איכא דאמרי הא דתנן לעיל רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו. ראייה לדבר היכל. רש"ג קתני לה שרש"ג אומר הכל כבנין היכל. ואיכא דאמרי רש"ג פליג אה"ק ואתמוהי קא מתמה וכי הכל בונים כבנין היכל. אין הדבר תלוי אלא במנהג המדינה:

רע"ב – (7) בית חתנות לבנו – שדך אדם לעשות לבנו בית כשנושא אשה: ובית אלמנות לבתו – כשמת בעלה ושנה אל בית אביה אבל בחיי בעלה היא אכל בעלה. שאין דרך חתן לדור עם חמיו: רפת בקר הוא זה – וכריך לעשותו גדול יותר: בית קטן – הפחות שבבתים הוא שש על שמונה. והמוכר מקום לחצרו סתם לעשות לו בית. כריך שהיה שש על שמונה: גדול – ואם פיר' לעשות לו בית גדול: טרהקלין – עשוי למושב שרים: רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו – אכולהו קאי דהיינו

(ח) מִי שֵׁישׁ לוֹ בּוֹר לְפָנָיו מִבֵּיתוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, נִכְנָס בְּשַׁעַר שְׂדֵרָה בְּנֵי אָדָם נִכְנָסִין וְיוֹצֵא בְּשַׁעַר שְׂדֵרָה בְּנֵי אָדָם יוֹצֵאִין, וְאִינוּ מִכְנָסִים בְּהִמָּתוֹ וּמִשְׁקָה מִבּוֹרוֹ אֲלָא מִמְּלֵא מִבְּחוּצָה, וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת:

באותו פתח הפתוח לבור. שלא יוכל לבא לשאוב בלא דעת בעל הבית ולא יבא לעולם בביתו של בעל הבית אלא אם כן ישנו לבעל הבית בביתו. ומשום חשד אשתו תקנו כן:

רע"ב – (ה) בשעה שני אדם נכנסים – ביום ולא שיטריחוהו לעמוד כלילה: וזה עושה לו פותחת – שלא יגוב בעל הבית ממנו בורו. ובעל הבית עושה לו פותחת אחרת

(ו) מִי שֵׁישׁ לוֹ גֶּזֶה לְפָנָיו מִגֵּזֶהוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, נִכְנָס בְּשַׁעַר שְׂדֵרָה בְּנֵי אָדָם נִכְנָסִים וְיוֹצֵא בְּשַׁעַר שְׂדֵרָה בְּנֵי אָדָם יוֹצֵאִין, וְאִינוּ מִכְנָסִים לְתוֹכָהּ תַּגְרִין, וְלֹא יִכְנָס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שְׂדֵה אַחֲרָתָהּ, וְהַחִיצוֹן זוֹרַע אֶת הַדֶּרֶךְ. נִתְּנוּ לוֹ דֶּרֶךְ מִן הַצֵּד מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם, נִכְנָס בְּשַׁעַר שְׂדֵה רֹצֵחַ וְיוֹצֵא בְּשַׁעַר שְׂדֵה רֹצֵחַ, וּמִכְנָסִים לְתוֹכָהּ תַּגְרִין, וְלֹא יִכְנָס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שְׂדֵה אַחֲרָתָהּ, וְזֶה וְזֶה אֵינָם רְשָׁאִים לְזַרְעָה:

הוא חנו סהדי ללא מחל לו הדך לגמרי. ושלא יוכל הוא לזרעה: והחיצון זרע – לכיון דבאמצע שדה הוא חנו סהדי ללא מחל לו הדך לגמרי. ושלא יוכל הוא לזרעה: זה זה אינם רשאין לזרעה – לכיון דמן הכל הוא. להילוך גרידא יחדוהו לו:

רע"ב – (ו) מי שיש לו גינה – ונתרצה חיצון לתת לפנימי דך באמצע שדה: ולא יכנס מתוכה – לכיון דמזיקו היזק גדול שעובר באמצע שדה חנו סהדי ללא נתרצה לו אלא לאורך גינה בלבד ולא שיכנס לאורך תשמיש אחר: והחיצון זרע – לכיון דבאמצע שדה

(ז) מִי שֶׁהִיָּתָה דֶּרֶךְ הַרְבִּים עוֹבְרָת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוֹ, נִטְלָה וְנָתַן לָהֶם מִן הַצֵּד, מֵה שֶׁנָּתַן נָתַן וְשִׁלּוֹ לֹא הִגִּיעוּ. דֶּרֶךְ הַיְחִיד, אֲרַבַּע אַמּוֹת. דֶּרֶךְ הַרְבִּים, שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוֹת. דֶּרֶךְ הַמְּלָךְ, אֵין לָהּ שְׁעוֹר. דֶּרֶךְ הַקְּבֵרָה, אֵין לָהּ שְׁעוֹר. הַמַּעְמָד, דִּינֵי צְפוּרֵי אֲמֵרוֹ, בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּין:

לעולם: ואלו לא הגיעו – ויש לרבים ב' הדרכים. דקיי"ל מנר שהחזיקו בו רבים אסור

רע"ב – (ז) מי שהיתה דך הרבים עוברת בתוך שדה – שהחזיקו רבים לעבור שם

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

על גבי זרעים ואין כריכים לנטות לכאן ולכאן: בית ארבעת קצין – היא (שלשים ושלש אמות ב' טפחים) רוחב צאורך חמשים אמה. ומקום המעמד הוא שהיו עושים שבעה מעמדות. שבעה מושבות. כשהיו חוזרין מלקבור המת. כנגד שבעה הצלים שנתחלת ספר קהלת:

(ח) המזכיר מקום לחברו לעשות לו קבר, וכן המקבל מחברו לעשות לו קבר, עושה תוכה של מערה ארבע אמות על שש, ופותח לתוכה שמונה כוכין, שלשה מפאן ושלשה מפאן ושנים מפנגדון, וכוכין ארבע אמות ורומן שבעה ורחבון ששה. רבי שמעון אומר, עושה תוכה של מערה שש אמות על שמונה, ופותח לתוכה שלשה עשר כוכין, ארבעה מפאן וארבעה מפאן ושלשה מפנגדון ואחד מימין הפתח ואחד מן השמאל, ועושה חצר על פי המערה שש על שש כמלא המטה וקובריה, ופותח לתוכה שתי מערות, אחת מפאן ואחת מפאן. רבי שמעון אומר, ארבע לארבע רוחותיה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, הכל לפי הסלע:

הלדדים. אמה ומחלה, וצין השנים שמכנגד. שתי אמות: הכל לפי הסלע – אם המקום קשה אין המקבל חייב לחפור אלא שש אמות צאורך וארבע צרוחב כדברי ת"ק. ואם המקום רך ותיחות. חייב המקבל לחפור שש על שמנה כדברי רבי שמעון. והלכה כת"ק:

לקלקלו: לך היחיד – המוכר לחזרו לך תוך שדהו כריך ליתן לו ד' אמות: לך המלך אין לו שעור – שהמלך פורץ גדר לפניו לעשות לו לך: לך הקבר – שנושאין המת לקברו אין לו שעור. תקנת חכמים היא משום יקרא דמת. ולא שיכולים לפרוץ גדר כדרך המלך אלא שיכולים המלוים את המת לעבור

רע"ב – (ח) המקבל מחזרו – בקבולת שיחפור לו קבר: ארבע אמות – רוחב. ושש צאורך: שמונה כוכין – שמנה קברים: שלשה מכאן ושלש מכאן – לשני לדון של אורך המערה. ושנים כנגד הנכנס למערה וכל קבר וקבר ארבע אמות אורך. ורוחב ששה טפחים ורום שבעה. נמצא צין כלקבר וקבר שמן

גמרא – בבא בתרא דף צח' ע"א

אמר רב חייא בר יוסף חמרא מזלא דמריה גרים שנא' ואף כי היין בוגד גבר יהיר וגו' אמר רב מרי האי מאן דיהיר אפילו אינשי ביתיה לא מיקבל שנא' גבר יהיר ולא ינוה מאי ולא ינוה בנוה שלו א"ר יהודה אמר רב כל המתגאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה כתיב הכא ולא ינוה וכתוב התם אל נוה קדשך.

ע"ב משנה לעשות לו בית חתנות לבנו ובית אלמנות לבתו גמרא למה לי למיתנא בית חתנות לבנו ובית אלמנות לבתו ליתני בית חתנות לבנו ולבתו ובית אלמנות לבנו ולבתו מלתא אגב אורחיה קמ"ל דלא דרכא דחתנא למידר בי חמוה כדכתיב בספר בן סירא הכל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל מסובין וקל מסובין חתן הדר בבית חמיו וקל מחתן אורח מכניס אורח וקל מאורח משיב דבר בטרם ישמע שנאמר משיב דבר בטרם ישמע אולת היא לו וכלמה:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

רש"י על הגמרא

בי חמוה – כדלמרבי בפסחים (דף קיג) הוי זהיר באשתך מחמתה הראשון אמרי לה משום חשד ואמרי לה משום ממון ואיתא להא ואיתא להא ומיהו הוא הדין לכל החתנים

אלא שזמן הראשון צריך לזכר חמיו יותר: קל מסובין – לאו דוקא אלא דבר גרוע ולהכי נקט סובין ולא נוטה לפסולת הוא:

זוהר – שמיני דף מא' ע"א

רבי שמעון אמר כלל פלא, כמה דאית עשר פתרון דמהימנותא לעילא. פך אית עשר פתרי דחרשי מסאבי לתתא. וכל מה די בארעא, מנייהו אחידן בסטרא דא, ומנייהו אחידן בסטרא אחרא:

ואי תימא, האי עז, דשריא עליה רוח מסאבא. לאו הכי. דאי רוח מסאבא שריא ביה, אסיר לן למיכל. אלא אעברו בגווייהו, ויתחזון לקבליהו, ולא שריא לדירא בהו, דכד אינון שריין, רוח אחרא אעבר עלייהו, ופרישן מגרמיהו. ובגין פך אתחזון לקבלייהו, ומקטרגי בגווייהו, ולא שליטי בהו בגרמיהו, ועל דא שרי לן למיכל:

תא חזי, פיון דאתין לשלטאה בהו, אעבר רוחא חדא, זקפן עייניו וחמאן רשימין דלהו, ואתפרשן מנייהו, אבל אתחזו לקבליהו, ולא אסירי לן למיכל:

בין בבעירי, בין בחיותא, בין בעופי, בין בגוני ימא, בכלהו אתחזון ימינא ושמאלא (רחמי ודינא), וכל מאן דאתי מסטרא דימינא, (מסטרא דרחמי) שארי לן למיכל. וכל אינון דאתין מסטרא דשמאלא (מסטרא דדינא), פלהו אסיר לן למיכל. בגין דדרגא (ס"א דגרמא) דכלהו מסאבא, וכלהו מסאבין, ורוח מסאבא שריא בגווייהו, ודרי בהו. ועל דא רוחא קדישא דישראל, לא יתערב בהו, ולא יסתאב בהו, בגין דישתכחון קדישין, וישתמודעו לעילא ותתא. זפאה חולקיהו דישראל, דמלפא קדישא אתרעי בהו, ובעי לדפאה להו, ולקדשא להו על פלא, בגין דאחידן ביה:

תא חזי, פתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, אי קודשא בריך הוא מתפאר בהו בישראל, הוה אתין לאסתאבא ולאדבקא בסטרא מסאבא. ועל דא פתיב, והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תשקעו את נפשותיכם וגו', מאן דאיהו בדיוקנא דמלפא, לא לבעי ליה לאפרשא מאורחוי דמלפא. ובגין פך רשים להו קודשא בריך הוא לישראל, כל אינון דאתין מסטרא דא, וכל אינון דאתין מסטרא אחרא. זפאה חולקיהו דישראל, דכתיב בהו, (ישעיה סא) כל רואיהם יפירום (נח ע"א, פ) כי הם זרע ברך יי, ברך יי ממש, ברך יי בכלא:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ד'

הלכה – הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג'

- (א) שנים שרצו להביא שלמים או עולה בשותפות מביאין בין בנדר בין בנדבה ואפילו עוף יבוא בשותפות:
- (ב) ואחד אנשים ואחד נשים או עבדים מביאין כל הקרבנות אבל העכו"ם אין מקבלין מהן אלא עולות בלבד שנאמר ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם אפילו עולת העוף מקבלין מן הנכרי אע"פ שהוא עובד ע"ז אבל אין מקבלין מהן שלמים ולא מנחות ולא חטאות ואשמות וכן עולות שאינן באות בנדר ונדבה אין מקבלין אותן מן הנכרי כגון עולת יולדת וכיוצא בה מעולות שאינן באות משום נדר ולא משום נדבה:
- (ג) נכרי שהביא שלמים מקריבין אותן עולות שהעכו"ם לבו לשמים נדר שלמים ונתנם לישראל על מנת שיתכפר בהן לישראל אוכלין אותן הישראלים כשלמי ישראל וכן אם נתנו לכהן כהן אוכלין:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.